
Michał Płóciennik

Powszechna edukacja filozoficzna w Polsce – idea czy ideologia?
Zamyślenia nad książką Macieja Woźniczki
Idee czy ideologie? Znaczenie i wartość edukacji filozoficznej

ABSTRAKT

Książka Macieja Woźniczki stanowi dosyć radykalną reakcję na kryzys polskiej edukacji, którego jednym z symptomów jest niemal całkowita marginalizacja edukacji filozoficznej – co prawda opcjonalnie możliwej, jednakże realnie niemal nieobecnej. Autor dokonuje głębokiej diagnozy polskiego systemu kształcenia w kluczu napięcia między ideami a ideologiami, konstatując jego deformacje ideologizujące na trzech płaszczyznach: światopoglądowej, ideologicznej i politycznej. Jako remedium na ów stan rzeczy proponuje wprowadzenie powszechnej i obowiązkowej edukacji filozoficznej, osadzonej na kulturowej rozbudzonej uprzednio potrzebie filozofii, poczynając od szkoły, a na edukacji akademickiej skończywszy. W zamierzeniu Autora, rzecz się rozbija o konieczność zmiany paradygmatu edukacyjnego, w którym filozofia, z jednej strony powinna odegrać nieposłednią rolę, a z drugiej jej obecność w przestrzeni edukacyjnej stałaby się rzeczywista.

Niniejsze przedłożenie jest próbą przyjrzenia się filozoficzno-pedagogicznej refleksji Woźniczki, ukazaniu jej mocnych i słabych stron, ocenie szans koncepcyjno-praktycznej aplikacji, wskazaniu rządzących nią wewnętrznych napięć i paradoksów oraz zasygnalizowania perspektyw rozwojowych.